

دانشگاه آزاد اسلامی واحد اصفهان (خوراسگان)

دانشکده معماری و شهرسازی

گروه شهرسازی

کارشناسی

کارگاه شهرسازی ۴

Urban Studio ۴

مدرس: مزده جمشیدی

عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد اصفهان، دانشکده معماری و شهرسازی، گروه شهرسازی

نیم سال دوم ۱۴۰۳-۱۴۰۲

پیش نیاز: طرح شهرسازی (۳)، شناخت فضای شهری، بافت فرسوده و تاریخی	نظری ۱ واحد عملی ۴ واحد	تخصصی	تعداد واحد: ۵ تعداد: ۱۴۴	کارگاه شهرسازی ۴ Urban Studio ۴
پروژه: دارد		آزمون نهایی: دارد	میان ترم: تحویل موقت	روش ارزیابی

❖ هدف (براساس سرفصل مصوب)

پیگیری و ادامه تجربیات دانشجویان در کارگاه های قبلی، دانش نظری آنها و روش هایی که تا کنون آموخته اند. هدف از این کارگاه کاربرد دانش مربوط به مبانی و طراحی گزینه های مختلف و تصمیم گیری است. بررسی یک واحد همسایگی / محله / یا بخشی از یک بافت شهری موجود به همراه تحلیل های لازم، چگونگی مداخله در بافت مورد مطالعه و نحوه برنامه ریزی و طراحی را مشخص خواهد کرد.

در این راستا یک شهر به عنوان بستر مطالعات انتخاب و سپس در مرحله بعد یک بافت شهری (منطقه / محله) به عنوان چارچوب طراحی انتخاب می شود. سپس براساس رویکرد پیشنهادی فرآیند طراحی شهری انجام می گیرد. در این راستا ایده پردازی یا کانسپت اولیه، مرحله ارزیابی و انتخاب از اهمیت بالایی برخوردار است. در این راستا دانشجویان باید تکنیک های ایده پردازی، تکنیک های تحلیل، تکنیک های طراحی براساس رویکرد پیشنهادی طرح را اعمال نمایند. مقیاس کار از مقیاس شهر تا طرح جامع سه بعدی اعمال خواهد شد.

❖ سرفصل دروس (براساس سرفصل مصوب)

- انتخاب یک محله یا بخشی از شهر
- بررسی ساختار-عملکرد و روند تغییرات در بافت مورد مطالعه
- بررسی و تحلیل کاربری ها، جمعیت، تراکم، مسکن، قطعات تفکیک، دسترسی ها، منظر، زیرساخت ها، ویژگی های کالبدی، فضاهای باز شهری
- بررسی طرح های فرادست
- تعریف مسئله و تعیین اهداف عملیاتی
- شناخت امکانات و محدودیت های بافت
- ارائه راهبردها و سیاست های برنامه ریزی
- پیشنهادات طراحی در غالب نوسازی، بهسازی و یا بازسازی شهری

- ارائه طرح در مقیاس های مناسب

❖ توانمندی های مورد نیاز

نرم افزارهای طراحی شامل:

- CAD
- PHOTODHOP
- STETCH UP
- Lumion

نرم افزارهای ارزیابی شامل:

- روش AHP برای رتبه بندی گزینه ها با شاخص های کمی و کیفی برخاسته از مبانی نظری
- روش امتیاز دهی وزنی برای انتخاب انتخاب ماتریس SWOT

❖ فرآیند کارگاه شهرسازی ۴

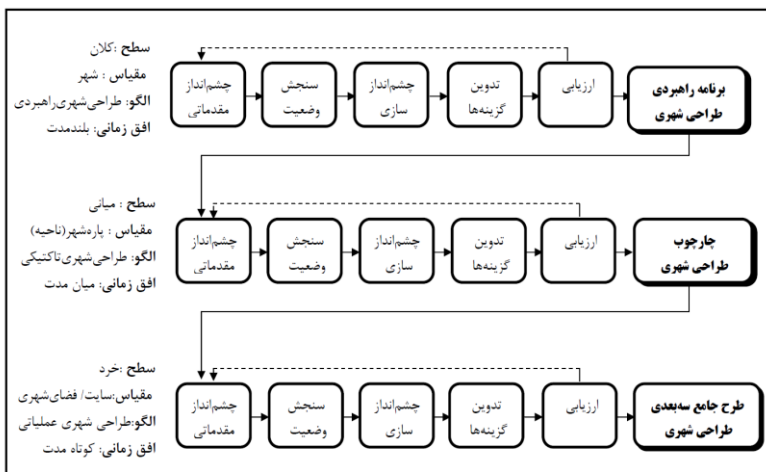
براساس سرفصل پیشنهادی وزارت علوم، در ادامه فرآیند طراحی درس کارگاه شهرسازی ۴ با تأکید بر مفاهیم طراحی شهری تبیین می شود.

الف- مبانی نظری طراحی شهری

برای کارگاه طراحی شهری ۴، پیش از آغاز فرآیند، رویکرد یا رویکردهای جدید با توجه به دانش روز و مسائل زمینه ای متناسب با محدوده انتخابی از سوی دانشجویان انتخاب می شود. در این زمینه ارائه گزارشی در زمینه مبانی نظری پیرامون این رویکردها، مبانی و اصول پیشنهادی در ادبیات نظری و نمونه های موردی، تکنیک ها و راهکارهای طراحی الزامی است. این گزارش در غالب یک مقاله^۱ توسط دانشجویان ارائه می گردد. بخش های مقاله ارائه شده عبارت است از:

- ۱- مبانی نظری و انتخاب رویکرد پیشنهادی: زیرساخت های سبز شهری و پیدا کردن شاخص ها و معیارهای دخیل در این رویکرد در سه سطح (کیفیت ها و زیر کیفیت ها و شاخص ها (پارامترهای قابل اندازه گیری به دو صورت کیفی و کمی)
- ۲- تدوین جدول و چک لیست اصول و مبانی پیشنهادی بر اساس کیفیت ها و زیر کیفیت های رویکرد انتخابی

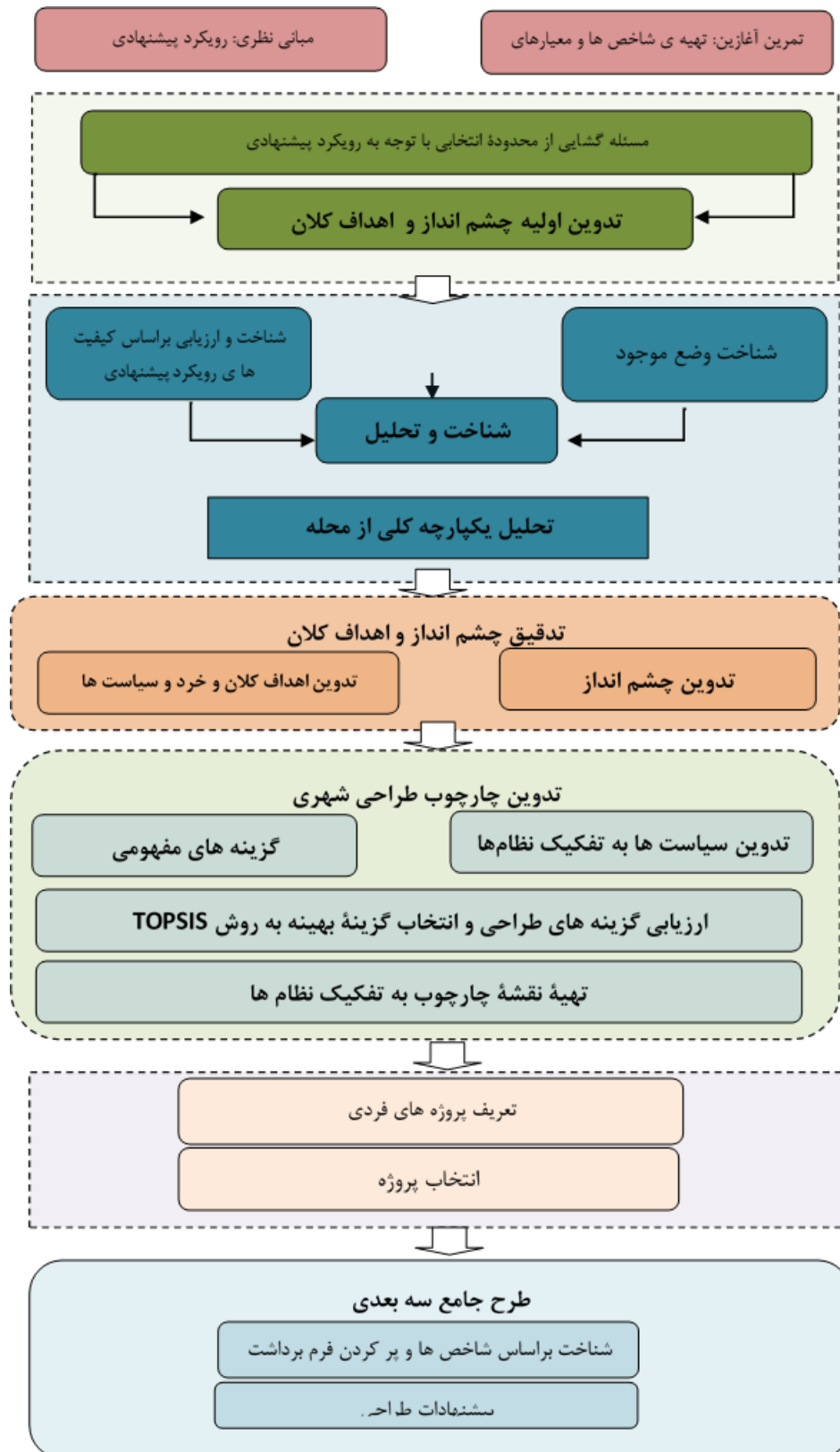
ب- سطوح فرآیند طراحی شهری

فرآیند پیشنهادی برای کارگاه طراحی شهری ۴ در نمودار زیر نشان داده شده است. این فرآیند برگرفته فرآیند پیشنهادی دکتر گلکار در مقاله طراحی شهری در عمل که در سال ۱۳۸۵ در مجله آبادی منتشر شده است. این فرآیند در سه مقیاس کلان شهر (برنامه راهبردی)، مقیاس میانی شهری (چارچوب طراحی) و مقیاس خرد شهری (طرح جامع سه بعدی) در مراحل زیر اعمال می شود. شایان ذکر است که در کارگاه شهرسازی ۴ تأکید بر دو مقیاس میانی و خرد است.

^۱ در تدوین مقاله استفاده از مقالات علمی-پژوهشی و مقالات ISI (حداقل دو مقاله فارسی و دو مقاله لاتین) الزامی است.

در زیر خلاصه ای از مراحل یک طرح شهری با محوریت طراحی شهری نشان داده می شود.

ه- شرح خدمات تیپ تهیه چارچوب و طرح جامع سه بعدی طراحی شهری

مراحل طراحی شهری در غالب یک شرح خدمات (تیپ) دنبال می شود. در زیر خلاصه مراحل و شرح خدمات برای کارگاه شهرسازی ۴ ارائه می شود.

مراحل	پروژه فردی یا گروهی	خلاصه ی شرح خدمات	مدت زمان پیشنهادی	مدارک مورد نیاز برای ارائه
اسکیس اولیه	فرد	طراحی مسیر	دو هفته	شبیه سازی در اسکچاپ
مرحله ی اول مسئله یابی	گروهی	- مسئله گشایی - شاخص سازی بر اساس رویکرد	دو هفته	پاورپوینت
مرحله ی دوم سنجش وضعیت	گروهی	- شناخت در سطح محله - تحلیل در سطح محله	سه هفته	پاورپوینت نقشه های جی آی اس نقشه های گرافیکی
مرحله سوم برنامه ریزی و طراحی	گروهی	- چشم انداز سازی - هدف گذاری - گزینه های مفهومی - انتخاب گزینه چارچوب طراحی	سه هفته	پاورپوینت نقشه های گرافیکی
	فردی	- شناخت و تحلیل طراحی - ارائه	۸ هفته	پاورپوینت نقشه های جی آی اس کار با نرم افزار سه بعدی

۱- تعریف و تحدید دامنه مطالعه و تدوین چشم انداز مقدماتی

۱-۱- بررسی اسناد فرادست و طرح های پیشین در حوزه ی محلی در جدول زیر:

طرح	سال تصویب	نوع طرح (جامع، تفصیلی، ویژه یا ...)	اهداف	کیفیت های مد نظر از لحاظ محلات با قابلیت پیاده

۲-۱- مساله یابی از محله ی مورد بررسی

۱-۲-۱- مساله یابی بر اساس نیازهای شهروندان و مشکلات محله از نظر آن ها

در این بخش دانشجویان باید به کمک پرسشنامه و یا مصاحبه مشکلات و مسائل سایت را از نظر مردم تحلیل و شناسایی نمایند.

۲-۲-۱- مساله یابی بر اساس کیفیت های مرتبط با رویکرد محله های قابل پیاده روی

در این بخش دانشجویان باید به کمک عکس های تحلیل و در جدوالی مسائل و مشکلات محله خود را بر اساس کیفیت های مربوطه ارائه و تحلیل کنند؛ تا شناختی ابتدایی از محله ی خویش کسب نمایند.

۱-۳- تدوین چشم انداز مقدماتی در قالب ۲ یا ۳ هدف اولیه کلی مبتنی بر رفع مسائل و رویکرد محله های قابل

پیاده روی

در این بخش دانشجویان چشم انداز کلی خود از محله را با توجه به رویکرد و مسائل و مشکلات محله ی خود تدوین می کنند.

۲- سنجش وضعیت (شناخت و تحلیل)

۱-۲- سنجش وضعیت در سطح محلی: شناخت بر اساس کیفیت ها

در این بخش باید افزون بر تحلیل های عام هر بعد از منظر کیفیت های رویکرد مورد نظر نیز توسط دانشجویان تحلیل شود. این تحلیل به شکل

الف- شناخت بعد بستر و زمینه

الف-۱- بررسی محیط تاریخی (سیر تحول و دوره ها)

الف-۲- بررسی محیط حقوقی (بررسی مالکیت اراضی)

الف-۳- بررسی محیط اجتماعی (بررسی جمعیت، سیستم های مشارکتی، آیین ها و رسوم و فرهنگ و ...)

الف-۴- بررسی محیط اقتصادی (بررسی قیمت اراضی، بررسی قیمت ساختمان ها، بررسی قیمت اجاره و سرقفلی)

الف-۵- بررسی محیط تشکیلاتی-اجرایی (شامل شوراهای سیستم های مدیریتی)

ب- شناخت بعد عملکردی

ب-۱- شناخت کاربری زمین و فعالیت

ب-۱-۱- تهیه نقشه کاربری اراضی

ب-۱-۲- تهیه نقشه پهنه بندی مراکز اشتغال، سکونتگاهی، مذهبی، فراغت، درمانی

ب-۱-۳- تهیه نقشه و جدول مقیاس عملکردی مراکز مهم تجاری، سکونتگاهی، مذهبی، فراغت، درمانی، آموزشی و فضای سبز و نظایر آن

ب-۱-۴- تهیه نقشه شعاع عملکردی و تعیین محدوده های بحرانی از منظر خدمات رسانی کاربری های مهم تجاری، سکونتگاهی، مذهبی، فراغت، درمانی، آموزشی و فضای سبز و نظایر آن

ب-۲- شناخت حرکت و دسترسی

ب-۲-۱- تهیه نقشه سلسله مراتب معابر (حرکت و دسترسی)

ب-۲-۲- تهیه نقشه مسیر های حمل و نقل عمومی و دوچرخه (پایانه ها، ایستگاه اتوبوس، ایستگاه دوچرخه)

ب-۲-۳- تهیه مقطع عرضی خیابان های اصلی درون محلی و مشخص گردند الگوهای کالبدی معابر

ب-۲-۴- تهیه جدول و نمودار ویژگی معابر محلی

کیفیت برای معلولین	کیفیت تابیلوهای راهنما و ...			کیفیت نورپردازی			کیفیت مبلمان شهری			نوع پوشش گیاهی (چه نوع درختی)	سیستم حمل و نقل عمومی		عرض پیاده رو (متر)	عرض باغچه جدا کننده (متر)	عرض خیابان (متر)	سلسله مراتب	نام گذر
											دارد	ندارد					
ضعیف	متوسط	خوب	ضعیف	متوسط	خوب	ضعیف	متوسط	خوب	ضعیف	متوسط	خوب						
																	به تعداد گذر های اطراف و اصلی درون محلی

ج- شناخت بعد ریخت شناسی

د-۳-۳- تهیه سطوح کدر و شفاف

د-۳-۴- تهی ی سطوح باز شو

د-۳-۵- تهیه مصالح نما

د-۳-۶- تهیه نقشه ی کنسول ها و بالکن ها و ورودی ها

ه- سه بعدی وضع موجود

در این بخش دانشجویان سه بعدی رنگی وضع موجود محله خویش را در اسکچاپ تهیه می کنند.

۲-۲- سنجش وضعیت در سطح محلی: تحلیل یکپارچه با روش SWOT بر اساس کیفیت های محلات قابل پیاده

روی

الف- تهیه ی جدول swot برای محله و امتیاز دهی وزنی

کیفیت مربوط به محلات پیاده محور	بعد	قوت	ضعف	فرصت	تهدید

امتیاز وزنی	امتیاز وزنی		قوت ها
	وزن (۰-۱ یا ۱ تا ۱۰۰)	امتیاز (۵-۱)	
			۱S و ...
امتیاز وزنی	امتیاز وزنی		ضعف ها
	وزن (۰-۱ یا ۱ تا ۱۰۰)	امتیاز (۵-۱)	
			۱W و
امتیاز وزنی	امتیاز وزنی		فرصت ها
	وزن (۰-۱ یا ۱ تا ۱۰۰)	امتیاز (۵-۱)	
			۱O و ...
امتیاز وزنی	امتیاز وزنی		تهدید ها
	وزن (۰-۱ یا ۱ تا ۱۰۰)	امتیاز (۵-۱)	
			۱T و ...

ب- تهیه ی نقشه ی گرافیکی تحلیل یکپارچه محله

۳- برنامه ریزی و طراحی

۳-۱- برنامه ریزی برای محله

الف- تدوین چشم انداز، سیاست گذاری برای محله

الف-۱- بیانیه چشم انداز برای محله

الف-۲- اهداف کلان و خرد

- الف-۳- تهیه سیاست های طراحی شهری به تفکیک کاربری اراضی، حرکت و دسترسی، کالبدی، بصری، فضای باز همگانی
- ب- طراحی مفهومی و تدوین گزینه های مفهومی (حداقل سه آلترناتیو برای محله)
- ب-۱- طراحی محورهای اصلی و پهنه های عملکردی کلیدی، فضاهای باز اصلی، عناصر منظر خرد اصلی (کردیدورها، نشانه ها و ...)
- ب-۲- ارزیابی و انتخاب گزینه بهینه از طریق تکنیک AHP و نرم افزار AHP solver
- ج- تهیه چارچوب طراحی شهری^۲ شامل:
- ج-۱- الگوی کاربری اراضی پیشنهادی
- ج-۲- الگوی حرکت و دسترسی پیشنهادی
- ج-۳- الگوی کالبدی شامل طبقات، توده گذاری پیشنهادی
- ج-۴- الگوی فضاهای باز همگانی شامل ۳P پیشنهادی
- ج-۵- الگوی منظر شامل دورازه ها (نیازمند بازسازی و پیشنهادی؛ دیده ها، نشانه ها (با ارزش موجود، نیازمند بهسازی، پیشنهادی)، جداره ها (با ارزش موجود، نیازمند بهسازی، پیشنهادی).
- د- تهیه نقشه ی مکان یابی سیاست ها بر روی گزینه ی بهینه
- ه- تعریف پروژه های موضوعی، موضوعی و حوزه ای با توجه به رویکرد محلات پیاده محور و اولویت دهی به پروژه ها

۲-۳- طراحی محدوده های پروژه ی فردی (طرح جامع سه بعدی)

- الف- شناخت وضعیت موجود محدوده ها پروژه ی فردی^۳
- الف-۱- شناسایی زمینه ای محدوده ی مورد مطالعه (عناصر واجد ارزش تاریخی و معماری، نقشه ی مالکیت اراضی، نقشه ی قیمت زمین)
- الف-۲- شناسایی نقشه ی کاربری اراضی و نظام فعالیت
- الف-۳- شناسایی نقشه ی حرکت و دسترسی (سلسله مراتب دسترسی، عرض معابر، مقاطع، حمل و نقل عمومی و ...)
- الف-۴- شناسایی بعد ریخت شناسی (نقشه ی توده گذاری، نقشه پر و خالی، قدمت، کیفیت، نظام ارتفاعی، دانه بندی، نقشه ی عناصر ساختاری)
- الف-۵- شناسایی فضاهای باز همگانی (۳P موجود: مکان، دروازه و)
- الف-۶- شناسایی منظر (نقشه ی بدنه های اصلی؛ کردیدورهای دید، عناصر شاخص طبیعی و مصنوع)
- ب- تهیه نقشه ی تحلیل یکپارچه از محدوده ها پروژه ی فردی بر اساس کیفیت های مربوط به محلات پیاده محور
- ج- تهیه نقشه ی مداخله (سیاه و سفید و خاکستری) و جدول مداخله با توجه به معیارهای مربوط به مداخله
- د- تهیه طرح جامع سه بعدی (برای پهنه ای به شعاع ۵۰-۱۰۰ متر و مقیاس ۱/۵۰۰)

^۲ توضیح: نقشه چارچوب طراحی شهری انعکاس فضایی - جغرافیایی سیاست های طراحی شهری است که براساس طرح مفهومی بهینه در قالب یک نقشه دیاگراماتیک ارائه می شود. نقشه چارچوب الگوی کلی توسعه پیشنهادی کاربری زمین، حرکت و دسترسی، فضاهای همگانی، فرم کالبدی و منظر شهری را ارائه نموده است.

^۳ توضیح: دانشجویان باید چک لیست های مربوط به برداشت نظام ها را پر کنند و در کورکسیون ها همراه داشته باشند و به عنوان مستندات در گزارش خود در فایل پیوست ارائه دهند.

د-۱- نقشه ی دو بعدی الگوی کلی کالبدی پیشنهادی شامل: نقشه ی تعریض پروژه (تعریض های پیشنهادی، پخ ها)؛ نقشه ی الگوهای ساخت و سطح اشغال، نقشه ی طبقات، محل قرارگیری خرپشته ها و نظام تاسیساتی در سقف

د-۲- نقشه ی دو بعدی الگوی کلی کاربری زمین به تفکیک فعالیت های پیشنهادی

د-۳- نقشه ی دو بعدی حرکت و دسترسی پیشنهادی شامل: مسیرهای خودرو، حمل و نقل عمومی، مسیر دوچرخه، رفوژهای سبز، محل قرارگیری تاسیسات و تجهیزات و مبلمان شهری، محل پارکینگ های حاشیه ای، محل و خطوط عابر پیاده، ایستگاه های اتوبوس، دوچرخه و تجهیزات وابسته و ...

د-۴- الگوی کلی الگوی کلی منظر شهری پیشنهادی شامل: طراحی جداره ای اصلی سازنده، خط آسمان، ورودی ها و بازشوها، تزیینات، طراحی سقف و تاسیسات سقف

د-۵- الگوی سه بعدی از لفاف ساختمانی: شامل نقشه ی رنگی و سه بعدی از وضع پیشنهادی با جزئیات

ه- راهنماهای طراحی شهری به تفکیک بعدها بر اساس چک لیست ها

و- تهیه ی شیت های طراحی شامل: تصاویر سه بعدی و دو بعدی قبل و بعد (قیاس قبل و بعد از طراحی)

جلسات	شرح جلسات	منابع مورد استفاده	تکالیف دانشجویان
جلسه اول	- توضیح مختصر روش کار و فرایند طراحی شهری و کیفیت های طراحی شهری - انتخاب محله پیشنهادی - بیان مبانی نظری طرح (فرآیند طراحی شهری، آشنایی با کیفیت ها، رویکرد مسئله گشایی با توجه به هنجارها و کیفیت های فضای شهری) - انتخاب گروه ها	- مطالعه ی پاورپوینت فرآیند طراحی شهری - مطالعه منابع مرتبط با مبانی نظری	- تهیه نمودار مراحل فرآیند طراحی شهری با توجه به شرح خدمات - تحقیق پیرامون محلات قابل پیاده روی و ترجمه مقاله - تشکیل ماتریس کیفیت ها و زیر کیفیت ها و معیارها
جلسه دوم	- کرکسیون مبانی نظری رویکرد و تهیه جدول کیفیت ها - نهایی کردن محله - نهایی کردن اعضای گروه		ساخت دیاگرام موشن و متحرک به کمک پاورپوینت برای شاخص های مبانی نظری
جلسه سوم	- آغاز تهیه اطلاعات و داده ها بر روی نمونه موردی در گروه های انتخابی - شناخت کلی محدوده براساس کیفیت ها محیطی مرتبط با رویکرد - ارائه مسائل و مشکلات - ارائه اولیه اهداف کلان	مطالعه ی شرح خدمات	ارائه مسائل و مشکلات در پاورپوینت
جلسه چهارم	تکمیل اطلاعات و داده مرحله شناخت در حوزه محلی و کرکسیون	مطالعه ی شرح خدمات	ارائه در پاورپوینت
جلسه پنجم	تکمیل اطلاعات و داده مرحله شناخت در حوزه محلی و کرکسیون	مطالعه ی شرح خدمات	ارائه در پاورپوینت
جلسه ششم	تکمیل اطلاعات و داده مرحله شناخت در حوزه محلی و کرکسیون	مطالعه ی شرح خدمات	ارائه در پاورپوینت
جلسه هفتم	تکمیل اطلاعات و داده مرحله شناخت در حوزه محلی و کرکسیون	مطالعه ی شرح خدمات	ارائه در پاورپوینت
جلسه هشتم	- جدول SWOT و امتیازدهی وزنی به SWOT - تحلیل یکپارچه	مطالعه ی شرح خدمات	ارائه در پاورپوینت
جلسه نهم	- هدف گذاری / چشم انداز سازی (بیان و چارچوب چشم انداز) - سیاست گذاری (متن سیاست/سیاست های موضوعی)	مطالعه جزوه ی اسناد هدایت طراحی شهری	ارائه در پاورپوینت
جلسه دهم	کرکسیون هدف گذاری/ چشم انداز و سیاست گذاری ها به تفکیک نظام	مطالعه جزوه ی اسناد هدایت طراحی شهری	ارائه در پاورپوینت

جلسه یازدهم	• ارائه گزینه های طراحی توسط گروه های مختلف	• مطالعه جزوه ی اسناد هدایت طراحی شهری	• جستجو نمونه گرافیکی برای گزینه ی مفهومی
جلسه دوازدهم	• انتخاب گزینه بهینه و رتبه بندی گزینه ها از طریق روش رتبه بندی AHP	• مطالعه پاور AHP	• انجام رتبه بندی به روش تاپسیس توسط تمامی گروه ها
جلسه سیزدهم	• چارچوب طراحی شهری در نظام ها و پیاده سازی سیاست ها براساس گزینه بهینه		• تهیه نقشه سیاست گذاری (چارچوب طراحی شهری) به صورت گرافیکی
جلسه چهاردهم	• کرکسیون چارچوب طراحی شهری		• ارائه در پاورپوینت • نقشه های گرافیکی
جلسه پانزدهم	• تعریف پروژه • انتخاب پروژه فردی • آغاز شناخت پروژه فردی شامل: ✓ پرکردن فرم برداشت (در پیوست ارائه می شود) تحلیل وضع موجود محدوده انتخابی بر اساس کیفیت های محیطی		• ارائه در پاورپوینت • نقشه های گرافیکی
جلسه شانزدهم	• تهیه نقشه مداخله و عدم مداخله براساس شناخت محدوده	• مطالعه ی روش مداخله و عدم مداخله	• ارائه در پاورپوینت • نقشه های گرافیکی
جلسه هفدهم	✓ آغاز طراحی پیشنهادی برای پروژه انتخابی با توجه به رویکرد انتخابی دانشجویان شامل ✓ طراحی برای محدوده طراحی و تهیه نقشه های دو بعدی پیشنهادی: • پیشنهادات کاربری اراضی • پیشنهادات حرکت و دسترسی • پیشنهادات استخوان بندی فضای همگانی • پیشنهادات کالبدی (دانه بندی، بلوک بندی، نظام طبقات، مواد و مصالح، فرم کالبدی پیشنهادی، گونه های مسکن پیشنهادی، ...) • گونه های راه (پلان، ابعاد) • پیشنهادات منظر شهری شامل طراحی بدنه و ... ✓ پیشنهاد ۳p		
جلسه هجدهم	• تهیه طرح جامع سه بعدی		
جلسه نوزدهم	• کرکسیون فردی طرح شهری پیشنهادی برای محدوده طراحی		
جلسه بیستم تا سی ام	• کرکسیون فردی طرح شهری پیشنهادی برای محدوده طراحی		
جلسه ی سی و یکم و سی و دوم	• کرکسیون شیت بندی		

- کریر، راب (۱۳۸۶). فضای شهری. ترجمه خسرو هاشمی‌نژاد. نشر خاک
- موریس، جیمز (۱۳۷۶). تاریخ شکل شهر. ترجمه راضیه رضا زاده. تهران: انتشارات دانشگاه علم و صنعت
- شکوهی، مهشید (۱۳۹۱). گونه شناسی فضا در شهرسازی. تهران: انتشارات دانشگاه هنر
- سلطانزاده، حسین (۱۳۸۹). فضاهای شهری در بافتهای تاریخی ایران. تهران: انتشارات دفتر پژوهشهای فرهنگی
- اهری، زهرا (۱۳۸۹). مکتب اصفهان در شهرسازی. تهران: انتشارات دانشگاه هنر
- لینچ، کوین (۱۳۸۲). تئوری شکل شهر. ترجمه سید حسین بحرینی. تهران: انتشارات دانشگاه تهران
- لینچ، کوین (۱۳۸۱). سیمای شهر. ترجمه منوچهر مزینی. تهران: انتشارات دانشگاه تهران
- امین‌زاده، بهناز (۱۳۸۹). ارزیابی زیبایی و هویت مکان. فصلنامه علمی پژوهشی هویت شهر ۷.
- بهزادفر، مصطفی (۱۳۹۰). هویت شهر نگاهی به هویت شهر تهران. تهران: انتشارات شهر.
- رلف، ادوارد (۱۳۸۹). مکان و بی مکانی. ترجمه محمدرضا نقصان محمدی و دیگران. تهران: انتشارات آرمانشهر
- گل، یان (۱۳۸۷). زندگی در فضای میان ساختمان‌ها. ترجمه شیمیا شصتی. تهران: سازمان انتشارات جهاد دانشگاهی.
- گل، یان (۱۳۸۹). فضاهای عمومی و زندگی جمعی. ترجمه علی غفاری. تهران: انتشارات دانشگاه شهید بهشتی.
- مدنی پور، علی (۱۳۸۶). طراحی فضای شهری: نگرشی بر فرایند اجتماعی-مکانی. ترجمه فرهاد مرتضایی. تهران: انتشارات شرکت پردازش و برنامه‌ریزی شهری
- بحرینی، سید حسین (۱۳۸۸). تحلیل مبانی نظری طراحی شهری معاصر. تهران: انتشارات دانشگاه تهران.
- جیکوبز، جین (۱۳۸۸). مرگ و زندگی شهرهای بزرگ آمریکایی. ترجمه حمیدرضا پارسا و آرزو افلاطونی. تهران: انتشارات دانشگاه تهران
- بل، سایمون (۱۳۸۷). عناصر طراحی بصری در منظر، ترجمه محمد رضا مثنوی. تهران: انتشارات دانشگاه تهران.
- کالن، گوردن (۱۳۸۲). گزیده منظر شهری. ترجمه منوچهر طبیبیان. تهران: انتشارات دانشگاه تهران.
- غفاری سده، علی (۱۳۷۱). مبانی طراحی فضاهای متوالی در معماری شهر. مجله صفا ۶.
- هدمن، ریچارد و یازوسکی، آندرو (۱۳۸۹). مبانی طراحی شهری. ترجمه راضیه رضا زاده و مصطفی عباس‌زادگان. تهران: انتشارات دانشگاه علم و صنعت.
- توسلی، محمود (۱۳۷۹). طراحی شهری خیابان کارگر. تهران: انتشارات شرکت عمران و بهسازی شهری.
- مجله آبادی شماره ۵۳، ویژه نامه منظر شهری.
- بیکن، ادموند (۱۳۹۱). طراحی شهرها. ترجمه فرزانه طاهری. تهران: انتشارات شهیدی.
- پامیر، سای (۱۳۸۹). آفرینش مراکز شهری سرزنده. ترجمه مصطفی بهزادفر. تهران: انتشارات دانشگاه علم و صنعت ایران
- قریب، فریدون (۱۳۸۶). شبکه ارتباطی در طراحی شهری. تهران: انتشارات دانشگاه تهران
- پور محمدی، محمد رضا (۱۳۸۲). برنامه ریزی کاربری اراضی شهری. تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی
- زیاری، کرامت الله (۱۳۹۲). برنامه ریزی کاربری اراضی شهری. تهران: انتشارات دانشگاه تهران
- ماتین، کلیف (۱۳۸۶). ابعاد سبز طراحی شهری. تهران: انتشارات پردازش و برنامه ریزی شهری.
- الکساندر، کریستوفر (۱۳۸۷). زبان الگو. ترجمه رضا کربلایی نوری. تهران: انتشارات مرکز مطالعاتی و تحقیقاتی معماری و شهرسازی.
- بحرینی، سید حسین (۱۳۸۸). تحلیل مبانی نظری طراحی شهری معاصر. تهران: انتشارات دانشگاه تهران
- بحرینی، سید حسین (۱۳۸۲). فرایند طراحی شهری. تهران: انتشارات دانشگاه تهران
- بنتلی، ای ی و دیگران (۱۳۸۵). ترجمه مصطفی بهزادفر. تهران: انتشارات دانشگاه علم و صنعت.

- پاکزاد، جهان‌شاه (۱۳۹۰). سیر اندیشه‌ها در شهرسازی (۱)، (۲)، (۳). تهران: انتشارات آرمان‌شهر
- پاکزاد، جهان‌شاه (۱۳۸۶). مبانی نظری و فرآیند طراحی شهری. تهران: انتشارات وزارت مسکن و شهرسازی-معاونت شهر سازی و معماری
- پاکزاد، جهان‌شاه (۱۳۹۱). راهنمای طراحی فضاهای شهری در ایران. تهران: انتشارات شهیدی
- پیرنیا، محمد کریم (۱۳۸۴). سبک شناسی ایرانی، تدوین غلامحسین معماریان، تهران: انتشارات سروش دانش، چاپ چهارم.
- توسلی، محمود و بنیاری، ناصر (۱۳۷۱). طراحی فضای شهری ۱، تهران: مرکز مطالعات و تحقیقات شهرسازی و معماری ایران، چاپ اول.
- توسلی، محمود و بنیاری، ناصر (۱۳۷۲). طراحی فضای شهری ۲، تهران: مرکز مطالعات و تحقیقات شهرسازی و معماری ایران، چاپ اول.
- توسلی، محمود (۱۳۷۶). طراحی شهری در بخش مرکزی تهران، تهران: مطالعات و تحقیقات شهرسازی و معماری ایران، چاپ اول
- تولایی، نوین (۱۳۸۷). شکل شهر منسجم. تهران: انتشارات امیر کبیر
- تیبالدز، فرانسیس (۱۳۸۳). شهرسازی شهروند گرا. ترجمه محمد احمدی نژاد. اصفهان: نشر خاک
- فری، هیلن برند (۱۳۸۷). طراحی شهر به سوی یک شکل پایدارتر شهر. ترجمه سید حسین بحرینی. تهران: انتشارات شرکت پردازش و برنامه ریزی شهری
- کرمونا، متیو (۱۳۹۰). خوانش مفاهیم طراحی شهری. ترجمه کامران ذکاوت و فرناز فرشاد. تهران: انتشارات آذرخش
- کرمونا، متیو و دیگران (۱۳۸۸). مکانهای عمومی، فضاهای شهری. ترجمه فریبا قرایی و دیگران. تهران: انتشارات دانشگاه هنر
- کمسیون معماری و محیط مصنوع بریتانیا (۱۳۸۷). ارتقاء کیفیت محیط به کمک طراحی. ترجمه گروه پژوهش مهندسين مشاور شarmند. اصفهان: انتشارات طراحان هنر.
- کوان، رابرت (۱۳۸۵). اسناد هدایت طراحی شهری. ترجمه کورش گلکار و سولمز حسینیون. تهران: انتشارات اسلیمی
- گلکار، کورش (۱۳۷۹). مولفه های سازنده کیفیت طراحی شهری. نشریه علمی- پژوهشی صفا، شماره ۳۲، ص: ۶۵-۳۸
- گلکار، کورش (۱۳۸۴). چشم انداز شهر محله. نشریه علمی-پژوهشی هنرهای زیبا، شماره ۲۴، ص: ۲۵-۳۶
- گلکار، کورش (۱۳۷۸). کندوکاوی در تعریف طراحی شهری. تهران: انتشارات مرکز مطالعات و تحقیقات شهرسازی و معماری ایران
- گلکار، کورش (۱۳۸۲). از تولد تا بلوغ طراحی شهری. نشریه علمی- پژوهشی صفا، شماره ۳۶، ص: ۲۳-۸
- لنگ، جان (۱۳۸۷). طراحی شهری: گونه شناسی، رویه ها و طرح ها همراه با بیش از ۵۰ مورد خاص. تهران: موسسه انتشارات دانشگاه تهران

